

N:o 59.

Af herr **I. Byström** m. fl., *angående anslag till bestridande af kostnaderna för nordiska nykterhetsmötet i Stockholm 1902.*

Nykterhetsvännerna i Danmark, Norge, Sverige och Finland hafva under det senast gångna årtiondet haft flera större gemensamma nykterhetsmöten.

År 1890 hölls det första gemensamma mötet i Kristiania. Det mottogs synnerligen välvilligt ej blott af de mera verksamma nykterhetsvännerna, utan äfven af norska folket i allmänhet. Och norska Stortinget hade på derom af nykterhetsvännerna gjord framställning beviljat ett rätt frikostigt anslag till bestridandet af kostnaderna för mötet.

Nästa möte hölls i Randers i Danmark 1896. Tillslutningen till detsamma var synnerligen stor. Prosten Sörensen från Skanderberg höll inledningspredikan, i hvilken han framhöll afholdssakens stora betydelse för människans sedliga och religiösa lif; och bland andra uttalade ledamoten af danska riksdagens landsting herr Stilling sina varma sympatier för nykterhetsrörelsen och sin öfvertygelse om dess stora uppgift och betydelse.

Det tredje mötet i ordningen och med namnet »Nordiska nykterhetsmötet» hölls i Betlehemskyrkan i Göteborg 1898. Omkring 600 ombud samt en stor skara andra deltagare voro vid mötets början närvarande. Naturligtvis voro de flesta svenskar, men de öfriga nordiska länderna voro äfven talrikt representerade. Särskildt var detta fallet med broderlandet Norge. Representanter från Amerika, England och Tyskland deltog dessutom i mötet.

Göteborgs stadsfullmäktige hade på nykterhetsvännernas begäran välvilligt beviljat 3,000 kr. som bidrag till bestridandet af utgifterna för mötet.

Under namnet »Den nordiske Afholdskongres» hölls nästa möte i det stora Calmeyergadens missionshus i Kristiania den 1—4 augusti 1900 och efter ett synnerligen instruktivt program, ur hvilket må meddelas följande:

»Redogörelse för bränvinsbolagsstriden i Norge.» Föredrag af redaktör Sven Aarrestad.

»Nykterhetssakens nuvarande ställning i kulturländerna med särskild hänsyn till skandinaviska förhållanden.» Föredrag af doktor Johan Bergman.

»Kan det antages, at brugen af de svage, ikke berusende ølsorter er skadelig for afholdssagens fremme?» Inledningsföredrag af redaktör Sofus Rasmussen, Köpenhamn.

»Spritdryckernas betydelse för sundheten.» Föredrag af professor Ernst Almqvist

»Omlægning af skatten paa øl fra malt till alkohol». Inledningsföredrag af borgermester H. E. Berner.

»Rusdryckslagstiftningen.» Föredrag af litteratör F. V. Lönnbeck, Finland.

»Samfundets ansvar for ædruelighetstillstanden.» Inledningsföredrag af öfverläraren Fr. Pedersen, Kristiania.

»Undersøgelser angaaende ædruelighetstillstanden.» Föredrag af direktör A. N. Kiær.

»Den kristnes ställning till bruket af starka drycker.» Inledningsföredrag af pastor August Schön.

»Forbindelsen mellem drick og usedelighed.» Föredrag af stadsfysikus G. E. Bentzen.

»Afholdssagen og skolen.» Föredrag af folktingsmand Herman Trier, Köpenhamn.

Föredragen, grundade i allmänhet på de nyaste vetenskapliga rönerna i hithörande frågor, ansågos af såväl mötesbesökarna som af tidningspressen såsom synnerligen värdefulla; och vid den upplysande diskussion, som fördes öfver en del nykterhetsfrågor, gjordes särdeles lärrika inlägg af bland andra högskoleföreståndaren Bjerre från Danmark och doktor Herman Blocher från Schweiz samt sognepräst Gundersen från Fredrikshald, Norge.

På grund af, att dels Stortinget anslagit 4,000 kr. och dels Kristiania stad beviljat 2,000 kr. för bestridandet af mötesomkostnaderna, kunde norrmännen på ett värdigt och delvis storslaget sätt mottaga mötet, som var mycket talrikt besökt ej blott af nykterhetsvänner från

de fyra nordiska landen, utan äfven af många från andra länder. Och bland högt stående norrmän, som deltog i mötet, må särskildt nämnas kyrkoministern, statsrådet Wexelsen, hvilken vid ett tillfälle talade till mötet. Härom säges i det tryckta protokollet:

»Statsrådet Wexelsen tackade på de inbjudnas vägnar och sade, att en hvar, som ser på afholdssakens framgång, måste beundra den magt, som ligger i densamma. Den har förmått att förena med sig vetenskap, intelligens och alla de medel, som människan plägar använda i kampen för stora och ädla mål, och folkens lycka i hem och samhälle beror till väsentlig del på, huruvida man kan frigöra sig från det, som denna rörelse har som mål att bekämpa. I medvetande häraf ställer sig också statsmyndigheterna välvilliga till detta arbete och tacka för, att det utföres. Statsrådet hoppades, att medlen skulle allt klarare framträda och vanskligheterna blifva öfvervunna, samt slutade med att uttala den önskan, att det måtte vara frihet i det mindre väsentliga, enhet i det väsentliga och kärlek i allt.»

Nordiska nykterhetsmötet skulle nästa gång hafva hållits i Finland, och det troddes, att om det hade förlagts dit, skulle finska landtdagen hafva varit villig lemna bidrag till mötesomkostnaderna. Åtskilliga allmänt bekanta förhållanden, om hvilka vi här ej vilja orda, gjorde dock, att denna tanke uppgafs. Danskarne kunde ej heller i följd af deras konungs jubileum inbjuda nykterhetsmötet att hållas i Danmark förr än år 1904. Det blef därför nu bestämdt, att nästa nordiska nykterhetsmöte skulle hållas i Stockholm 1902.

Liksom vid föregående möten, tillsattes äfven nu en komité af fyra personer, hvars uppgift det är att verkställa en del fattade beslut och att vidtaga de första förberedande åtgärderna för nästa mötes hållande. I denna komité invaldes för Sverige undertecknad J. Byström, ordförande; för Norge jernbanefullmäktig Karl Vedsæt, sekreterare, för Danmark: riksmånd N. K. Nielsen Grøn: och för Finland: doktor Matti Helenius.

Dessutom skall nu som förr utses en mötesbestyrelse i det land, der mötet eller kongressen kommer att hållas. Denna bestyrelse tillsättes af Sveriges ledande nykterhetssamfund antingen vid deras årsmöten eller genom deras verkställande utskott.

Det åligger sålunda Sverige att mottaga nordiska nykterhetsmötet nästa gång. Nykterhetsvännerna önska naturligtvis, att mötet skall i alla afseenden lyckas väl och blifva både till en heder för vårt fädernesland och till gagn för öfrigt. Då emellertid vederbörande myndigheter vid föregående möten lemnat frikostiga bidrag till omkostnaderna,

och då mötena redan vunnit och synas komma att vinna så stor anslutning, att det blir svårt att utan statsanslag kunna på värdigt och ändamålsenligt sätt anordna dem, så våga vi vördsamt göra framställning till Riksdagen om ett anslag på 4,000 kr. för här antydt ändamål.

Skälen härför ligga åtminstone delvis i det redan anförda. Ytterligare må dock följande framhållas:

Under de senaste åren har rusdryckskonsumtionen i oroväckande grad tilltagit. Hvad som kan göras, bör därför göras för att hämma dryckenskapens onda.

Nyκτηhetssträfvandet är ju också i och för sig så lofvärdt, att det bör kraftigt understödjas.

Anordnandet af nyκτηhetsmöten af den beskaffenhet, som här är i fråga, måste också på ett särskildt sätt stödjas. Man sträfvar efter att kunna på dessa möten belysa alkoholfrågan och nyκτηhetsspörsmålet från olika synpunkter på ett vetenskapligt, men likväl populärt sätt. Man söker försäkra sig om de yppersta män, som lämpligen kunna fås från det ena eller andra landet att hålla föreläsningar och föredrag. Dylikt medför dock kostnader. Vidare medföra kungörelser i form af cirkulär eller annonser i de olika länderna om mötets hållande och dess angelägenheter dryga utgifter. Likaså lokaler och den personal, man tidvis måste hafva anställd för korrespondens och dylikt.

Skall något varaktigt resultat kvarblifva af mötet, måste äfven en stor del af dess förhandlingar tryckas. Som prof på, huru dessa mötesprotokoll vanligen te sig, skola exemplar deraf från de tvenne senaste mötena tillställas det utskott, som kommer att behandla denna motion.

Ett bifall till denna begäran, som nu göres, skulle verka uppmuntrande för dem, som allvarligt arbeta för nyκτηhet bland vårt folk; och helt säkert skulle beviljandet af ett statsanslag för här ifrågasatt ändamål hedra vårt land, som ju bland de öfriga nationerna intager ett mycket framstående rum på nyκτηhetsrörelsens område.

Här åsyftade möten hafva ej blott betydelse för sjelfva nyκτηhetsarbetet, utan de hafva ock en stor mission att fylla i fråga om åstadkommandet af ett godt samförstånd mellan folken i Skandinavien, och detta utan att några som helst andra frågor, än som röra nyκτηhets-saken, behandlas. Vi våga ock påstå, att t. ex. nordiska nyκτηhetsmötet och nordiska läraremötet, som båda höllos sistlidna år i Kristiania, i sin mån bidragit till ett bättre samförstånd mellan Sveriges och Norges folk. Och hvad som verkar i den riktningen, bör understödjas icke minst af staten.

På grund af hvad vi sålunda haft äran anförda, våga vi anhålla:

att Riksdagen måtte på extra stat för år 1902 bevilja ett anslag af 4,000 kr. till bestridandet af kostnaderna för nordiska nykterhetsmötet, som skall hållas i Stockholm 1902, att utgå på vilkor, som af Kongl. Maj:t må pröfvas lämpliga.

Stockholm den 25 januari 1901.

<i>J. Byström.</i>	<i>W. Styrländer.</i>	<i>P. Waldenström.</i>
<i>Edvard Wavrinsky.</i>	<i>Oskar Eklund.</i>	<i>A. F. Broström.</i>
<i>E. G. Åkerlind.</i>	<i>S. H. Kvarnzelius.</i>	<i>Johan Eriksson.</i>
<i>Joh. Er. Nordin.</i>	<i>Johan Wahlgren.</i>	<i>C. J. Hammarström.</i>
<i>J. E. Ericsson.</i>	<i>Carl Jansson.</i>	<i>Oskar Berg.</i>
<i>A. H. Göthberg.</i>	<i>Karl Hultkrantz.</i>	<i>W. Johansson.</i> i Öija.
<i>Gust. Österberg.</i>	<i>Carl Sandquist.</i>	<i>Johan Olofsson,</i> Digernäs.
<i>P. Norberg.</i>	<i>E. L. M. Hedin.</i> i Torp.	<i>J. A. Lundström.</i>
<i>Gust. Lindgren.</i>	<i>Hj. Sjövall.</i>	<i>A. Thylander.</i>
<i>J. G. Hazén.</i>	<i>J. Nordin.</i>	<i>Jakob Pettersson.</i>
<i>Joh. Sjöberg.</i>	<i>C. A. Danielsson.</i>	<i>W. Bengtsson.</i>
<i>O. Larsson.</i> i Bratteberg.	<i>Carl Johansson</i> i Aflösa.	<i>Rob. Petersson.</i>
<i>A. G. Jönsson.</i>	<i>Ollas A. Ericsson.</i>	<i>John Olsson.</i>
	<i>M. F. Nyström.</i>	
